

Uitspraak no. 122 van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars inzake samenloopgeskil “De gekantelde kniklader”

Partijen:

Partij A, AVB-verzekeraar

en

Partij B, landmateriaalverzekeraar van een kniklader

hebben zich ter verkrijging van een bindend advies van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen hen is gerezen.

Feitelijke gegevens

In 2007 heeft een arbeidsongeval plaatsgevonden tijdens de bouwwerkzaamheden in Zuid-Holland. Dit project betrof de bouw van appartementen en bedrijfsruimten. De hoofdaannemer van het project is verzekerd bij partij A.

De heer X had van de bouwplaatsmanager opdracht gekregen om samen met zijn collega de heer Y betonnen elementen te plaatsen onder de kozijnen van een appartementenblok met gebruik van de kniklader. Deze kniklader was door partij A gehuurd van partij B. De kniklader was voor het aansprakelijkheidsrisico verzekerd bij B. Op de website van partij B wordt melding gemaakt van de verzekering, maar niet van eventuele uitzonderingen op de dekking. Het gebruiks- en onderhoudsvoorschrift van de kniklader is aan partij A meegeleverd. Partij A heeft een AVB-verzekering gesloten.

Vooraf was er geoefend met de kniklader, die bestuurd werd door de heer Y. Om het betonnen element te plaatsen was om beide lepels van de kniklader een strop geslagen. Aan deze stroppen was via staaldraden het betonnen element bevestigd. De heer X liep naast de kniklader ter begeleiding. Hoewel de kniklader op een betonnen dan wel stelcon plaat stond, is deze naar links gekanteld. De heer X probeerde nog weg te komen toen het betonnen element op hem dreigde te vallen, maar raakte toch met zijn been bekneld tussen het betonnen element en het lepelbord van de kniklader. Hij heeft hierbij ernstig beenletsel opgelopen, waarvoor een bedrag gereserveerd is van € 144.500,-. Partij A heeft hierbij als AVB-verzekeraar de letselschaderegeling op zich genomen.

Aan Partij A is geen boete opgelegd door de Arbeidsinspectie. Wel is er een overtreding van artikel 16 lid 10 Arbeidsomstandighedenwet jo art 7.3 lid 2 Arbeidsomstandighedenbesluit vastgesteld. Er heeft geen strafrechtelijke vervolging plaatsgevonden. Hoewel partijen van mening verschillen over de toedracht, staat deze niet ter discussie.

Geschil

De aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door de kniklader is op de polis van partij A ingesloten. Tevens vermeldt de polis een na-u-clausule. Met betrekking tot de kniklader was bij partij B een landmateriaalverzekering gesloten, waarin de volgende bepaling is opgenomen:

‘5.1.2. Van deze verzekering is uitgesloten schade welke (...)

5.1.3. is ontstaan terwijl het verzekerde object werd gebruikt voor andere doeleinden dan op het polisblad vermeld of door de wet is toegestaan.’

In het rapport van de Arbeidsinspectie staat vermeld dat op grond van artikel 7.3 lid 2 van het Arbeidsomstandighedenbesluit de kniklader niet als hijswerktuig gebruikt mag worden. Partij B beschouwt het gebruik van de kniklader voor het plaatsen van betonnen elementen echter wel als hijswerkzaamheden en stelt daarom dat de kniklader werd gebruikt voor andere doeleinden dan is toegestaan. Daarmee zou zijn voldaan aan het uitsluitingsvereiste, namelijk gebruik voor een ander doeleinde dan door de wet is toegestaan.

Partij A stelt dat er op het polisblad niets vermeld staat over het gebruik van de kniklader. Ook in de wet staat niets vermeld over het specifieke gebruik van de kniklader. Artikel 7.2 lid 2 van het Arbeidsomstandighedenbesluit bevat geen regels ten aanzien van het gebruik van een kniklader. De kniklader zou bovendien niet gebruikt zijn als hijswerktuig, maar alleen om lasten horizontaal te verplaatsen.

Partij B stelt dat de Arbeidsinspectie een overtreding heeft geconstateerd. Partij A zou om die reden aansprakelijk zijn jegens de heer X op grond van artikel 7:658 BW, omdat de werksituatie onveilig was. Dit risico is verzekerd onder de AVB-verzekering. De schade vloeit niet voort uit de aard van het werktuig, maar uit de beslissing van partij A om de kniklader te gebruiken voor een doel waar deze niet geschikt voor is.

Met betrekking tot artikel 7.3 Arbeidsomstandighedenbesluit wijst partij A er op dat de bepaling uitsluitend ziet op de terbeschikkingstelling van arbeidsmiddelen aan werknemers. Het enige wat artikel 7.3 lid 2 inhoudt, is dat het ter beschikking stellen van arbeidsmiddelen indien deze worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor zij zijn bestemd, strafbaar gesteld is in de vorm van een economisch delict.

Daarnaast staat er in de polis van partij A een na-u-clausule. Partij A stelt dat nu de schade gedekt is onder de landmateriaalverzekering, er geen dekking meer bestaat onder de AVB-verzekering. Partij B stelt hierop dat de uitsluiting niet van toepassing is, nu de schade veroorzaakt is met een betonnen element. Dit zou een gedekte oorzaak onder de polis van partij A zijn.

Overwegingen van de commissie

Dit geschil is als samenloopgeskil aan de Commissie voorgelegd overeenkomstig artikel 1 van haar reglement en artikel 2 van de samenloopregeling, op grond waarvan de Commissie dit geschil in behandeling neemt.

De Commissie heeft op basis van de overgelegde stukken zich een beeld kunnen vormen van de feiten en omstandigheden waaronder het onderhavige ongeval heeft plaatsgevonden. De Commissie constateert met betrekking tot de gestelde toedracht dat partijen hierover niet van mening verschillen.

Bij de verdere behandeling van dit samenloopgeskil wordt er dan ook van uitgegaan dat het onderhavige ongeval heeft plaatsgevonden tijdens het verplaatsen van een betonnen dorpel, die door middel van twee hijsbanden onder en aan de lepels van de kniklader hing en dat bij het op deze wijze verplaatsen van die dorpel de kniklader is gekanteld waarbij het linkerbeen van de werknemer bekneld is geraakt tussen de linkervork van de kniklader en de betonnen dorpel.

De Commissie stelt vast dat partijen het eens zijn over de op artikel 7:658 BW gebaseerde werkgeversaansprakelijkheid van partij A en dat die aansprakelijkheid is gedekt op de AVB-verzekering van partij A.

Met betrekking tot het gebruik van de desbetreffende kniklader wordt in de gebruiksaanwijzing vermeld: *“de kniklader mag niet als hijswerktuig gebruikt worden”*

In het tweede lid van artikel 7.3 van het Arbeidsomstandighedenbesluit staat:

“Om te voorkomen dat het gebruik van arbeidsmiddelen gevaren voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers oplevert, worden de arbeidsmiddelen die op de arbeidsplaats ter beschikking van de werknemers worden gesteld, uitsluitend gebruikt voor het doel, op de wijze en op de plaats waarvoor zij zijn ingericht en bestemd.”

In artikel 5.1.3 van de landmateriaalpolis staat, althans voor zover relevant en zonder daarbij acht te slaan op daarin opgenomen fouten van taaltechnische aard, het volgende vermeld:

“Van de verzekering is uitgesloten schade veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit is ontstaan terwijl het verzekerde object werd gebruikt voor andere doeleinden dan.....door de wet is toegestaan.”

Hoewel deze uitsluiting ruim geformuleerd is, kan evenwel niet worden gesteld dat deze zodanig ruim is dat die in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Artikel 7.3 van het Arbeidsomstandighedenbesluit is wetgeving in materiële zin en heeft ook betrekking op het specifieke gebruik van de kniklader in kwestie. Aangezien voor het verplaatsen van een betonnen dorpel met een gewicht van 339 kg deze kniklader werd gebruikt op een wijze die in strijd was met de uitdrukkelijke instructie in de gebruiksaanwijzing, door de dorpel niet tillend maar hangend te verplaatsen, werd deze derhalve niet gebruikt overeenkomstig het doel en de bestemming zoals in de gebruiksaanwijzing vermeld.

Omtrent het gebruik van deze kniklader is in het rapport van de Arbeidsinspectie het navolgende vermeld:

“Doordat de kniklader niet als hijswerktuig gebruikt mocht worden, was er geen hijstabel aanwezig. Hierdoor was niet bekend welke last in welke situatie/positie van de kniklader met de kniklader gehesen mocht worden. Tevens was er op de kniklader geen voorziening aanwezig om een last op te hangen.

Het betonnen element blijft met een gewicht van 339 kg onder de norm van 371 kg (Dit is het gewicht dat de kniklader mag heffen in geknikte toestand). De norm van 371 kg is gebaseerd op een gewicht dat op een vaste positie op de lepels ligt.

In dit geval was het betonnen element aan de lepels gehangen en had voldoende ruimte om te bewegen ten opzichte van de kniklader. Dit gebeurt bijvoorbeeld al op het moment als de kniklader naar links of rechts stuurt of als tegen het betonnen element geduwd of getrokken wordt om deze op zijn plaats te krijgen.

Het krachtenveld bij het hijsen van een last is een hele andere dan het krachtenveld dat aanwezig is bij het heffen van een last op de lepels. De kniklader was niet ingericht en bestemd om hijswerkzaamheden mee uit te voeren.

Gebleden is dat bij het naar links sturen van de kniklader, waardoor de last ook steeds meer naar links ten opzichte van de kniklader komt te hangen, de kniklader naar links is gekanteld.”

Met vorenstaande beschrijving en conclusie van de Arbeidsinspectie staat vast dat de kniklader werd gebruikt op een wijze waarvoor deze niet geschikt was en krachtens de gebruiksaanwijzing ook niet mocht worden gebruikt.

Daarmee staat tevens vast dat zowel de wet als de polisuitsluiting ziet op de een situatie zoals die zich in het onderhavige geval heeft voorgedaan en dat partij B als

landmateriaalverzekeraar met recht een beroep heeft gedaan en dat ook en in redelijkheid kon doen op de in artikel 5.1.3 van de polisvoorwaarden vervatte uitsluiting.

Vanwege dit beroep op de uitsluiting biedt de landmateriaalpolis derhalve geen dekking voor de aansprakelijkheid van de hoofdaannemer. Dit impliceert dat er ook geen sprake is van enige samenloop van verzekeringsdekking en dat de in de AVB- polisvoorwaarden van partij A opgenomen na-u-clausule geen rol van betekenis speelt.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de Commissie gewend ter verkrijging van een bindend advies. De Commissie geeft als bindend advies dat de landmateriaalverzekering voor de gevolgen van het onderhavige ongeval geen dekking biedt, zodat de letselschade onder de AVB-verzekering van partij A dient te worden afgewikkeld.

Aldus beslist op 1 april 2011 door mr. F.Th. Kremer, mr. M.M.C.J.M. de Nerée tot Babberich, mr. G. Pronk en mr. M.J. Tolman, leden van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars, in tegenwoordigheid van mw. mr. A.M.G. Keppel, secretaris.

mr. F. Th. Kremer
voorzitter

mw. mr. A.M.G. Keppel
secretaris